

Wet op slechte betalers : ook uw zaak !

Sinds augustus 2002 bestaat er een wet over de betalingsachterstand bij handelstransacties. Die wet, een omzetting van een Europese richtlijn, voert een aantal specifieke beschermingsmaatregelen in die de positie van schuldeisers moet versterken.

Wat houdt de wet over betalingsachterstand juist in ?

De wet van 2 augustus 2002 voert onder meer een wettelijke betalingstermijn in van dertig dagen. De wet bepaalt ook de sancties bij laattijdige betaling. Bovenop het factuurbedrag, zal de wanbetaler een nieuw soort intrest moeten betalen alsook de buitengerechtelijke invorderingskosten. Partijen mogen van deze bepalingen wel contractueel afwijken.

Geldt de wet ook voor consumenten ?

De specifieke wettelijke regeling inzake betalingsachterstand is enkel van toepassing op betalingen 'tot vergoeding van handelstransacties'. De wet speelt dus niet voor transacties met consumenten.

Bestaat er een wettelijke betalingstermijn ?

De algemene regel is dat een klant zijn facturen binnen de dertig dagen na ontvangst moet betalen. Staat de datum van die ontvangst niet vast, of wordt de factuur vóór de levering verstuurd, dan dient de betaling te gebeuren binnen de dertig dagen na de ontvangst van de goederen of na aanvaarding van de goederen voor controle. Deze regeling geldt alleen als er tussen partijen niets anders afgesproken werd, tenzij die afspraak kennelijk onbillijk zou zijn voor de schuldeiser.

Moet ik de klant die niet tijdig betaalt, altijd een ingebrekestelling versturen ?

Wanneer de klant zijn factuur niet betaalt binnen de wettelijke termijn van dertig dagen of binnen de termijn die partijen onderling overeengekomen zijn, kan de schuldeiser van rechtswege en zonder ingebrekestelling aanspraak maken op de betaling van een intrest. Ook hier speelt in eerste instantie weer de regeling die partijen onderling overeenkwamen, of wat met andere woorden in het contract of in de algemene voorwaarden staat, tenzij die regeling dan weer kennelijk onbillijk zou zijn voor de schuldeiser.

Mag ik de wanbetaler ook intrest aanrekenen als ik daarover niets in het contract bepaald heb ?

Staat er niets in het contract, dan heeft de leverancier recht op een intrest die gelijk is aan de referentie-intrestvoet van de ECB, vermeerderd met zeven procentpunten en afgerond tot het hogere halve procentpunt. Het resultaat van deze berekening ligt doorgaans hoger dan wat in bepaalde contracten of factuurvoorwaarden bepaald is. Om de zes maanden wordt de intrestvoet voor het volgend semester bekendgemaakt via een bericht van de minister van Financiën in het Staatsblad. Voor het eerste semester van 2010, bedraagt die 8%.

De intrest wordt berekend op het totaal bedrag van de achterstallen, inclusief BTW. Nooit op het

eventueel schadebeding. De berekening gebeurt per dag, niet per maand.

Mag ik de slechte betaler ook mijn invorderingskosten aanrekenen ?

De schuldeiser heeft niet enkel recht op intresten, maar ook op een redelijke schadeloosstelling voor de buitengerechtelijke invorderingskosten die ontstaan zijn door de betalingsachterstand. Dat zijn bijvoorbeeld de kosten van aanmaningen, administratieve kosten, maar eventueel ook de kosten en honoraria van advocaten die nodig waren om de betaling van de verschuldigde bedragen te krijgen.

De wet zegt niet uitdrukkelijk of advocatenkosten er onder vallen of niet. Het is aan de rechter om te beslissen of ze deel uitmaken van de schade die door de verliezende partij vergoed moet worden. De algemene regel is dat iedereen zijn eigen advocaat moet betalen en degene die de zaak wint, krijgt dan een zgn. rechtsplegingsvergoeding. Maar die stelt niet zoveel voor. Afhankelijk van het bedrag en de rechtbank waar de zaak voorkomt ligt die vergoeding ergens tussen de 50 euro en 350 euro, een vast bedrag dus, maar meestal onvoldoende om uw advocaat mee te kunnen betalen.

Het is alleszins aangewezen om advocatenkosten terug te vorderen. Op basis van de wet op de slechte betalers (meer bepaald de parlementaire werken) mag een rechter immers vrij beslissen of ze deel uitmaken van de vergoedbare schade en dus op de verliezende partij verhaald kunnen worden. Ook de recente rechtspraak van het Hof van Cassatie (arrest van 2 september 2005) lijkt die mogelijkheid te bevestigen.

De gerechtskosten (bijvoorbeeld : rechtsplegingsvergoedingen, kosten voor de dagvaarding of het betekenen van de gerechtelijke beslissing) vallen hier niet onder de 'buitengerechtelijke invorderingskosten'. Zij zullen verder vastgesteld worden door de rechter op grond van het gerechtelijk recht.

De wet stelt wel drie voorwaarden voor de verhaalbaarheid van de 'buitengerechtelijke invorderingskosten'. De kosten moeten relevant en transparant zijn en in verhouding zijn met de schuld zijn die niet tijdig betaald werd.

Er zou in dat verband een koninklijk besluit moeten komen waarin de maximumbedragen vastgesteld worden van de 'redelijke' schadeloosstelling voor invorderingskosten voor verschillende schuld niveaus. Dat besluit bestaat nog niet. Het is dan ook niet duidelijk in welke orde van grootte de bedragen zullen liggen.

Let wel, de wettelijke regeling inzake de schadevergoeding speelt ook weer alleen als er tussen de schuldeiser en de klant geen andere afspraken gemaakt werden, en er in het contract of de factuurvoorwaarden niets anders voorzien werd. Ook hier gaan de contractuele bedingen voor, zelfs als die voor de leverancier minder gunstig zijn.

Mogen partijen zomaar onbepert van deze wettelijke bepalingen afwijken ?

Contractuele bepalingen die afwijken van de voorschriften van de nieuwe wet kunnen op verzoek van de schuldeiser herzien worden door de rechter. Dat kan gebeuren wanneer deze bepalingen een kennelijke onbillijkheid inhouden tegenover de schuldeiser, alle omstandigheden in aanmerking genomen, met inbegrip van de goede handelspraktijken en de aard van het product of dienst. In geen geval kunnen de door de rechter bepaalde billijke voorwaarden méér rechten verlenen aan de schuldeiser dan voorzien in de wet.

Bij de beoordeling van het kennelijk onbillijke karakter van de betalingstermijn of van de interest voor de schuldeiser, zal de rechter onder meer nagaan of de schuldenaar objectieve redenen heeft om op dit punt af te wijken van de nieuwe bepalingen van de wet.

Clausules die niet in overeenstemming zijn met de bovengenoemde regel kunnen door de rechter opzijgeschoven worden.

Wat kan er gedaan worden tegen 'kennelijke onbillijke' bedingen ?

De wet voorziet tot slot in een specifieke vordering tot staking om te verhinderen dat contractuele bedingen gebruikt worden die een kennelijke onbillijkheid zijn in de zin van de nieuwe wet. De vordering kan ingesteld worden door de belanghebbenden, de bevoegde minister(s), een beroepsregulerende overheid of een beroepsvereniging. De vordering tot staking wordt ingesteld en behandeld zoals in kortgeding. De Voorzitter van de rechtbank kan bevelen dat zijn vonnis geheel of gedeeltelijk gepubliceerd wordt, op kosten van de overtreder.